

N:o 10/1938.

ställning till Ålands landsting med förslag
till inkomst- och utgiftsstat för landska-
pet under år 1939.

Det budgetförslag, som härmed överlämnas till Landstinget, överens-
stämmer i huvudsak med landskapets för innevarande år gällande inkomst-
och utgiftsstat. För de ändringar, som föreslås, upptages här nedan
en kortfattad motivering.

A. INKOMST.

EGENTLIGA INKOMSTER.

Andra avdelningen.

Inkomst från staten tillhörig egendom.

Inkomsten genom försäljning av virke beräknas minskad till 80.000
mark, emedan avverkningarna komma att inskränkas. Inkomsten från Jo-
mala gård beräknas av samma anledning minskad till 67.000 mark.

Tredje avdelningen.

Inkomster av blandad natur.

Från plantskolan beräknas inflyta 3.000 mark mer än vad beräknats
för detta år. Då Mariehamns stad skall betala en tredjedel av omkost-
naderna för polisväsendet i staden, blir det moment, som upptager sta-
dens andel, automatiskt större, när utgifterna för polisväsendet, som
nu skett, ökas.

Inkomsten i form av avgifter för jaktkort har beräknats till 3.000
mark.

EGENTLIGA UTGIFTER.

Första huvudtiteln.Landstinget.

Anslaget i 1 momentet har höjts för att bättre motsvara de faktiska utgifterna, sedan arvodena höjts till nuvarande belopp.

Andra huvudtiteln.Landskapsstyrelsen.

Med anledning av att ingen lämplig sökande till landskapsagronomtjänsten erhållits, ehuru den två gånger varit lediganslagen, har landskapsnämnden ansett sig böra föreslå att löneanslaget betecknas som förslagsanslag, detta för att landskapsnämnden måtte kunna i avtalsväg anpassa lönen efter en blivande innehavares kvalifikationer, om möjlighet att erhålla för tjänsten lämplig person skulle yppa sig under året. Tjänsten skulle i så fall bli en avtalstjänst i enlighet med mom. 2 av § 2 i lagen av den 8 juni 1925.

Inom landskapsnämnden har även detta, liksom senaste år, förslag om upptagande av anslag till avlöning för en fiskeriintendent diskuterats. För en sådan åtgärd finnes redan förut motiv nog, men tillkommer nu svårigheten att förverkliga de kurser för fiskare, till vilka landstinget beviljat anslag. Några sådana ha tillsvidare icke kunnat anordnas. I samband härmed förtjänar nämnas att riket enligt en av vederbörande myndighet uppgjord plan framdeles skall delas i sju eller åtta distrikt, vart och ett med sin fiskeriintendent. Då

till

ordinarie inkomst- och utgiftsstat. för landskapet Åland under år 1939.

Kap.mom.

A. INKOMST.EGENTLIGA INKOMSTER.Första avdelningen.

Inkomster, vilka jämlikt § 21 i lagen av den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland tillfalla landskapet.

I. Näringskatter.

1. Apotekaravgifter och övriga näringskatter 35.000:-

I kap. 35.000:-

II. Nöjesskatter.

1. Stämpelskatt 70.000:-

II kap. 70.000:-

I Avd. 105.000:-

Andra avdelningen.I. Inkomst från staten tillhörig egendom.

1. Arrenden av boställen och fiskerier 96.000:-

2. Försäljning av virke 80.000:-

3. Hyra för mangårdsbyggnaden å Pehrsberg 6.000:-

4. Inkomst från Jomala gård 67.000:-

5. Diverse inkomster 1.000:-

I kap. 250.000:-

II Avd. 250.000:-

Tredje avdelningen.I. Inkomster av blandad natur.

1. Elevavgifter och övriga inkomster från Ålands
lyceum 80.000:-

2. Elevavgifter och övriga inkomster från högre na-
vigationsskolan i Mariehamn 2.400:-

3. Lëgosängsavgifter och övriga inkomster från Å-
lands allmänna sjukhus 150.000:-

4. Legosängsavgifter och övriga inkomster från sjuk-

stugan i Kumlinge	22.000:-
5. Avgifter för fackmannabiträde vid skogsförsälj- ning	1.000:-
6. Försäljning av plantskolealster	18.000:-
7. Mariehamns stads andel i kostnaderna för polis- väsendet	81.006:64
8. Avgifter för jaktkort	3.000:-
9. Diverse inkomster	5.000:-

I kap. 362.406:65

III Avd. 362.406:65

Fjärde avdelningen.

I. 1. Förskott	6.000.000:-
2. Lån	6.084.847:35

I kap. 12.084.847:35

IV Avd. 12.084.847:35

Summa inkomster 12.802.254:-

B. UTGIFT.

EGENTLIGA UTGIFTER

Första huvudtiteln.I. Landstinget.

1. Landstingsmedlemmarnas arvoden och resekostna- der (förslagsanslag)	200.000:-
2. Allmänna landstingskostnader (förslagsanslag)	30.000:-
3. Arvode åt landstingets sekreterare	10.000:-
4. Arvoden åt utskottssekreterarna	10.000:-
5. 1 kanslist och renskrivarska, grundlön	19.500:-
6. Älderstillägg (förslagsanslag)	3.120:-
7. Stenografer (förslagsanslag)	15.000:-
8. 1 ekonom och bibliotekarie, arvode	4.800:-
9. Hyra för landstingets sessionslokal och kansli jäm- te värme och lyse samt städning (förslagsanslag)	30.000:-

10. För exkursioner och expertutlåtanden till lands-
tingets disposition (förslagsanslag) 5.000:-

I kap. 327.420:-

I Ht. 327.420:-

..... Andra huvudtiteln.

I. Landskapsstyrelsen.

1. Avlöningar:

1 lantråd, grundlön 72.000:-

1 sekreterare, " 63.000:-

1 kamrerare, " 48.000:-

1 forstmästare, " 52.500:-

1 agronom, " (förslagsan-
slag) 52.500:-

1 arkeolog, " 43.500:-

1 fiskerintendent, grundlön .. 36.000:-

1 registrator och arkivarie,
grundlön 25.500:-

1 kassör, grundlön 19.500:-

1 kanslist, " 19.500:-

1 renskriverska, grundlön 16.800:-

1 bokförare, " 16.800:-

1 vaktmästare, " 18.000:-

Hyresbidrag åt lantrådet 10.000:- 493.600:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 45.000:-

3. Ledamöternas i landskapsnämnden arvoden och re-
sekostnader (förslagsanslag) 60.000:-

4. Tryckning av Ålands författningssamling och lant-
rådets berättelse (förslagsanslag) 8.000:-

5. Hyra för landskapsnämndens kansli jämte värme och
lyse och städningshjälp (förslagsanslag) 80.000:-

6. Expensmedel 55.000:-

7. Landskapsnämndens dispositionsmedel 10.000:-

8. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 50.000:-

9. Semestervikariearvoden 2.000:-

I kap. 803.600:-

II Ht. 803.600:-

Tredje huvudtiteln.Polisvården.I. Polisinrättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:	
1 polismästare, grundlön	30.000:-
1 överkonstapel, "	22.500:-
2 äldre konstaplar, grundlön &	
19.500:-	39.000:-
4 yngre konstaplar, grundlön &	
18.000:-	72.000:-
Beklädnadshjälp	<u>9.800:-</u>
	173.300:-
2. Avlöning av extra konstaplar sommartid	22.400:-
3. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	35.820:-
4. Renskrivnings- och expensmedel	5.000:-
5. Telefonavgifter och underhåll	2.000:-
6. Polisernas beväpning, utrustning och uniformering	2.300:-
7. Ersättning för under tjänsteutövning förstörda klä-	
der	200:-
8. Till landskapsnämndens disposition för polisinrätt-	
ningen i Mariehamn	2.000:-
I kap. 243.020:-	

II. Polisväsendet på landet.

1. Avlöningar:	
6 äldre poliskonstaplar, grundlön &	
14.400:-	86.400:-
8 yngre poliskonstaplar, grundlön &	
13.500:-	108.000:-
Beklädnadshjälp åt 14 st. poliser &	
900:-	<u>12.600:-</u>
	207.000:-
2. Ålders- och familjetillägg åt landspoliser (för-	
slagsanslag)	40.000:-
3. Resekostnadsersättning för länsmän och poliser	4.000:-
4. Till landskapsnämndens disposition för polisvä-	
sendet på landet	3.000:-

II kap. 254.000:-

III Ht. 497.020:-

Fjärde huvudtiteln.Hälsö- och sjukvården.

I.

Läkare.

1. Bidrag till kommunalläkare	7.000:-
2. Bidrag till avlöande av kommunaldjurläkare	8.000:-
3. 1 distriktsläkare, grundlön	57.000:-
4. Ålderstillägg (förslagsanslag)	2.000:-
5. Resekostnader och dagtraktamente (förslagsanslag)	14.000:-

I kap. 88.000:-

II.

Ålands allmänna sjukhus.

1. Avlöningar:

1. läkare, grundlön	48.000:-	
1. predikant, arvode	2.100:-	
1. ekonom, grundlön	13.500:-	
1. översköterska, grundlön	18.000:-	
4 sköterskor, grundlön à 16.800:-	67.200:-	
1 sköterska, grundlön	13.500:-	
1 kosthållsföreståndarinna, grundlön	13.500:-	
1 vaktmästare och maskinskötare, grundlön (egen kost)	15.600:-	
Betjäning	<u>37.200:-</u>	228.600:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)		20.000:-
3. Semestervikariearvoden:		
för personalen (förslagsanslag) ...	10.000:-	
för läkaren	<u>3.000:-</u>	13.000:-
4. Kosthållningen (förslagsanslag):		
Kost för personalen och en prakti- kant, 5.840 dagar à 8:-	46.720:-	
Kost för 9.500 sjukvårdsdagar à 8:-	<u>76.000:-</u>	122.720:-
5. Medicinalier, förbandsmaterial och instrument ..		50.000:-
6. Värme och lyse (förslagsanslag)		40.000:-
7. Diverse utgifter		20.000:-
8. Tvätt		4.000:-
9. Underhåll av inventarier		20.000:-
10. Till landskapsnämndens disposition för sjukhuset		14.000:-

11. Sjukhusområdets underhåll 1.500:-

II kap. 533.820:-

III.

Kumlinge sjukstuga.

..... 1. Avlöningar:

1 läkare, arvode	2.400:-	
1 sköterska, grundlön	16.800:-	
1 ekonom och gårdskar1, arvode ..	12.000:-	
Betjäning	<u>12.000:-</u>	43.200:-
2. Ålderstillägg (förslagsanslag)		1.500:-
3. Semestervikariearvoden		3.550:-
4. Kosthållning för sköterska, patienter och betjä-		
ning (förslagsanslag)		23.360:-
5. Medicinalier och förbandsmaterial		8.000:-
6. Värme och lyse (förslagsanslag)		12.000:-
7. Inventariernas underhåll		2.000:-
8. Diverse utgifter		4.000:-
9. Områdets underhåll		1.000:-
10. Till landskapsnämndens disposition för sjukstugan		3.000:-

III kap. 101.610:-

IV. Övrig hälso- och sjukvård.

1. Bidrag till upprätthållande av ett sjukhus i Ma-		
riehamn		24.000:-
2. Bidrag till avlöandet av barnmorskor (förslags-		
anslag)		135.000:-
3. För hälso- och sjukvårdsändamål till landskapsnäm-		
dens disposition		35.000:-
4. För föreningen Folkhälsan på Åland		5.000:-
5. För dispensärverksamhet		54.000:-
6. Understöd åt Ålands barnbördshus		35.000:-
7. Bidrag till upprätthållandet av Grelsby sjukhus		
(förslagsanslag)		190.000:-
8. Kostnader för 6 friplatser à 25:- per dag å		
Grelsby sjukhus		54.750:-
9. Bidrag till ett apotek i Kumlinge		30.000:-
10. För moderskapsrådgivning och främjande av späd-		

barnsvård	10.000:-
11. Bidrag till underhåll av ett ambulansflygplan ...	15.000:-
12. Byggnadsbidrag åt Grelsby sjukhus	2.000:-

IV kap. 589.750:-

IV.Ht.1.313.180:-

Femte huvudtiteln.Undervisningsväsendet.Ålands lyceum.

I.

1. Avlöningar:

6 äldre lektorer, grundlön 4

48.000:- 288.000:-

1 äldre lektor, grundlön ... 43.500:-

2 yngre lektorer, grundlön 4

43.500:- 87.000:-

1 gymnastiklärarinna, grundlön 28.500:-

1 gymnastiklärare, grundlön 28.500:-

1 teckningslärarinna, grundlön 25.500:-

1 sånglärare 8.400:-

1 vaktmästare, grundlön 18.000:-

1 eldare-gårdskar, grundlön 18.000:-

Rektorsarvode 8.000:- 553.400:-

2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) 55.000:-

3. Timmar- och tjänstgöringsarvoden (förslagsanslag) 140.000:-

4. Undervisningsmaterial 5.000:-

5. Värme och lyse (förslagsanslag) 40.000:-

6. Material för undervisning i slöjd och huslig ekonomi (förslagsanslag) 5.000:-

7. Diverse utgifter 12.250:-

I kap. 810.650:-

II.

Folkskolväsendet.

1. Folkskolinspektorn, grundlön 48.000:-

2. Folkskolinspektorn, ålderstillägg (förslagsanslag) 5.760:-

3. Folkskolinspektorns kansli- och hyresmedel 6.000:-

4. Folkskolinspektorns resekostnader (förslagsanslag) 10.000:-

Kap.mom.

.....5...	Bidrag åt Mariehamns stad för upprätthållande av dess folkskolväsen (förslagsanslag)	80.000:-
.....6...	Avlöning åt folkskollärare (förslagsanslag)	1.300.000:-
7.	Ålders- och familjetillägg åt lärare (förslagsanslag)	200.000:-
8.	Timarvoden (förslagsanslag)	150.000:-
9.	Byggnadshjälp åt landskommunerna (förslagsanslag)	300.000:-
10.	Understöd åt landskommunerna (förslagsanslag)	490.000:-
11.	Extra understöd åt landskapets fattigaste och gelst befolkade landskommuner (förslagsanslag)	150.000:-
12.	Biblioteks- och resestipendiemedel	3.200:-
13.	Sjukhjälp åt folkskollärare (förslagsanslag) ...	4.000:-
14.	Utbildning av slöjdlärare	3.600:-
15.	Abnåm undervisningens främjande (förslagsanslag)	5.000:-

II kap. 2.755.560:-

III. Mariehamns högre navigationsskola.

1. Avlöningar:

1	föreståndare, grundlön	39.000:-	
1	" , arvode	2.250:-	
1	lektor i maskinteknik, grundlön	43.500:-	
1	lektor (för senare halvåret)	21.750:-	
1	föreläsare, grundlön	53.000:-	
1	andre lärare, "	30.000:-	
1	vaktmästare, "	18.000:-	187.500:-
2.	Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	10.000:-	
3.	Tjänstgörings- och timarvoden (förslagsanslag):		
	för navigationsskoleavdelningen	118.083:-	
	för maskintekniska avdelningen	34.261:-	152.344:-
4.	Undervisningsmaterial:		
	för navigationsskoleavdelningen	4.000:-	
	för maskintekniska avdelningen	4.000:-	8.000:-
5.	Värme och lyse (förslagsanslag)		15.000:-
6.	Expensmedel:		

..... för navigationsskoleavdelningen	3.600:-	
..... för maskintekniska avdelningen	<u>2.000:-</u>	
7. Stipendier		5.600:-
8. Allmänbildande föredrag		2.000:-
9. Diverse utgifter		2.000:-
.....		3.800:-
..... III kap.	386.244:-	
IV. <u>Ålands lantmannaskola.</u>		

1. Avlöningar:

..... Förståndaren, grundlön och arvode	42.000:-	
..... Andre lärare, grundlön	36.000:-	
..... Biträdande lärare, arvoden	<u>9.000:-</u>	87.000:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)...		4.080:-
3. Värme och lyse		14.000:-
4. Undervisningsmaterial:		
..... årsunderhåll	1.500:-	
..... ljusbildsapparat	<u>6.000:-</u>	7.500:-
5. Expensmedel		8.000:-
6. Elevstipendier		5.000:-
7. Elevexkursioner och kurser		2.000:-
8. Underhåll av trädgården, skolplanen och dess		
..... stängsel		1.000:-
9. Slöjdverktyg		500:-
10. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		3.500:-

IV kap. 132.580:-

V.

Övriga läroinrättningar.

1. Ålands folkhögskola (förslagsanslag):		
..... Understöd	165.000:-	
..... Elevstipendier	<u>10.000:-</u>	175.000:-
2. För anordnande av ambulerande lantushållsskol-		
..... kurser (förslagsanslag)	64.000:-	
3. Hemslöjdsskolor (förslagsanslag)	100.000:-	
4. Ålands ambulerande sjömansskola	17.000:-	
5. Kock- och stuertskolan: a) bidrag	43.500:-	
..... b) för allmänbildande undervisning	2.000:-	
6. Främjande av övrig yrkesutbildning (f.d. naviga-		

Kap.mom.

tionsskolans utnyttjande) 35.000:-

V kap. 436.500:-

VI. Fornvården.

1. Till landskapsnämndens disposition för musei-

ändamål 30.500:-

2. För fornvården (förslagsanslag) 8.000:-

3. Publikationer 5.000:-

4. För konserverings- och andra arbeten på Bomarsunds f.d. fästningsområde 4.000:-

VI kap. 47.500:-

VII. Biblioteks- och studiecirkelverksamheten.

1. Biblioteksinspektören, arvode 10.000:-

2. Biblioteks- och studiecirkelverksamheten (förslagsanslag) 45.000:-

3. Understöd för anordnande av föreläsningar 7.000:-

VII kap. 62.000:-

VIII. Allmän upplysningsverksamhet.

1. Främjande av vetenskapliga, litterära och

konstnärliga strävanden 16.000:-

2. Understöd åt teatrar, sångkörer och orkestrar 10.000:-

3. Folkknykterhetens främjande 12.000:-

4. Understöd åt idrottsorganisationer 10.000:-

5. Understöd åt Ålands Ungdomsförbund 5.000:-

6. Kommunal upplysningsverksamhet 3.000:-

7. Tryckningsbidrag för en historik över landskaps folkskolväsende 8.000:-

8. Landskapsnämndens dispositionsmedel för undervisningsändamål 15.000:-

VIII kap. 79.000:-

V Ht. 4.710.034:-

Sjätte huvudtiteln.Näringarnas främjande.I. Konsulentverksamheten.

1. Skogsvårdsinstruktören, grundlön 24.000:-

2. Fiskeriinstruktören, grundlön 24.000:-

3. Trädgårdsinstruktören, grundlön	19.500:-
4. Jordbruksinstruktören, grundlön	25.500:-
5. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag) ...	12.000:-
6. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	30.000:-
I kap. 135.000:-	

II.

Skogsvården.

1. Bidrag till skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag)	40.000:-
2. Skogsvårdens främjande i övrigt	15.000:-
3. Underhåll av plantskolan	18.000:-
4. Understöd åt skogsvårdsföreningar	20.000:-
II kap. 93.000:-	

III.

Jordbruket och dess binärningar.

1. Jordförbättringsarbeten (förslags- och reservationsanslag)	150.000:-
2. Ny- och betesodlingspremier (förslags- och reservationsanslag)	90.000:-
3. Jordbrukets, häst- och boskapsskötselns främjande	185.000:-
4. Kreatursförädlingsföreningar (förslagsanslag) ..	45.000:-
5. Svin-, får-, fjäderfä- och biskötselns främjande	16.000:-
6. Lantbruksklubbverksamheten	19.000:-
7. Lantbruksbokföringens främjande	10.000:-
8. Småbrukarexkursioner och tävlingar mellan hela jordbruk	4.000:-
9. Äggkontrollen	3.000:-
10. Jordbruksförsöksverksamhet	20.000:-
11. Jaktvårdens främjande (förslagsanslag)	3.000:-
III kap. 545.000:-	

IV.

Fisket.

1. Fiskerinäringens främjande	45.000:-
2. För fiskeriundersökningar och anordnande av fiskarkurser (förslagsanslag)	30.000:-
3. Fiskefyrrar:	

Kap.mom.

.....	underhåll	1.000:-	
.....	anskaffning av en agafyr		
.....	(engångsanslag)	12.000:-	
.....	4. Upprensande av fiskleder och fiskhamnar		13.000:-
.....	5. Landskapets andel i premier för försäkrade		40.000:-
.....	fiskredskap (förslagsanslag)		45.000:-
.....	6. Understöd åt Ålands konserverlag för betalande		
.....	av återstoden av dess statsskuld (engångs-		
.....	anslag)		20.000:-
.....	IV kap. 193.000:-		

V. Diverse anslag.

.....	1. Understöd åt föreningar:		
.....	Ålands Fiskarförening:		
.....	a) för dess allmänna verksamhet	6.000:-	
.....	b) för kurser i tillredning av strömmings-		
.....	rätter	2.000:-	
.....	Ålands Marthadistriktsförbund	13.500:-	
.....	Ålands Mejeriförbund	20.000:-	
.....	2. Hemsjöjdens främjande	15.000:-	
.....	3. Till landskapsnämndens disposition för närin-		
.....	garnas främjande	30.000:-	
.....	V. kap. 86.500:-		

VI Ht. 1.052.500:-

Sjunde huvudtiteln.Kommunikationerna.I. Väghållningen.

.....	1. Sommarvägunderhållet	800.000:-	
.....	2. Vinterväg- och vinterbrohållningen (förslags-		
.....	anslag)	100.000:-	
.....	3. Färjhållningen (förslagsanslag)	80.000:-	
.....	4. Understöd åt bygdevägar:		
.....	byggnad och förbättring	150.000:-	
.....	underhåll (förslagsanslag) ..	150.000:-	
.....	5. Vägmästare, grundlön	300.000:-	
.....	6. Resor och dagbraktamenten (förslagsanslag)	30.000:-	
.....		10.000:-	

Kap.mom.

7. Vägnämndsarvoden (förslagsanslag)	468
8. Vägsyner och oförutsedda utgifter	8.000:-
9. Till landskapsnämndens disposition för väghållningen	25.000:-
I kap. 1.358.000:-	5.000:-

II. <u>Gästgiveri- och skjutshållningen.</u>	
1. Enligt godkända entreprenadanbud (förslagsanslag)	90.000:-
2. Inspektion och till oförutsedda utgifter	10.000:-
II kap. 100.000:-	

III. <u>Sjökommunikationerna.</u>	
1. Understöd för upprätthållande av regelbunden trafik i yttre skärgården	95.000:-
2. Upprensning av båtleder	35.000:-
3. Bidrag till anläggning av ångbåtsbryggor	20.000:-
III kap. 150.000:-	

VII Ht. 1.608.000:-	
<u>Åttonde huvudtiteln.</u>	
I. <u>Social verksamhet.</u>	

1. Fattigvårdsinspektionen	5.000:-
2. Barnskyddsverksamheten (förslagsanslag)	20.000:-
3. Bidrag till understödjande av välgörenhets- och sedlighetsarbetet	5.000:-
4. Medellösa barns och svaga personers yrkesutbildning	4.000:-
5. Läsesal för sjömän	5.000:-
6. Moderskapsunderstöd (förslagsanslag)	100.000:-
7. Förbättrande av bostadsförhållandena på landsbygden (förslagsanslag)	50.000:-
8. Reserv- och nödhjälpsarbeten (förslagsanslag) ..	50.000:-
9. Blindhetsunderstöd (förslagsanslag)	12.000:-
10. Understöd åt Finlands sjöräddningssällskap	15.000:-
I kap. 266.000:-	

VIII Ht. 266.000:-	
<u>Nionde huvudtiteln.</u>	
<u>Anslag för av landskapet disponerad s tatsegendom.</u>	
I. <u>Jordegendomarna.</u>	

Kap.mom.

1. Avlöningar:

1. skogvaktare och arbetsledare (grundlön) ...	18.000:-
2. Ålders- och familjetillägg (förslagsanslag)	3.000:-
3. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	12.000:-
4. Avverknings- och transportkostnader	40.000:-
5. Skogsvårdsarbeten av olika slag	25.000:-
6. Allmänna kostnader (förslagsanslag)	100.000:-
7. Utgifter för Jomala gård	70.000:-

I kap. 268.000:-

II. Årsunderhåll av byggnader och tomter.

1. Ålands allmänna sjukhus	25.000:-
2. Kumlinge sjukstuga	2.000:-
3. Ålands lyceum	10.000:-
4. Mariehamns högre navigationsskola	5.000:-
5. Ålands lantmannaskola	52.000:-
6. Landskapets byggnader å Prästö	10.000:-
7. Brandstodspremier (förslagsanslag)	8.000:-
8. Arvode för uppsikten över i landskapets vård be- fintliga, staten tillhöriga byggnader	6.000:-

II kap. 118.000:-

IX Ht, 386.000:-

Tionde huvudtiteln.I. Diverse anslag.

1. Revisionskostnader (förslagsanslag)	15.000:-
2. Räntor (förslagsanslag)	600.000:-
3. Fackutlåtanden (förslagsanslag)	10.000:-
4. Ålandsdelegationen (förslagsanslag)	34.000:-
5. På lag grundade utgifter (förslagsanslag)	25.000:-
6. Ersättning för älgskador (förslagsanslag)	25.000:-
7. Sälppremier (förslagsanslag)	60.000:-
8. Pensioner (förslagsanslag)	265.000:-
9. Av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter	10.000:-
10. Ålands Turistförening r.f.	14.000:-
11. Turismens främjande	35.000:-
12. Utbildning av brandbefäl	5.000:-
13. Oförutsedda utgifter (förslagsanslag)	8.000:-

I kap. 1.106.000:-

X Ht. 1.106.000:-

KAPITALUTGIFTER.Elfte huvudtiteln.Icke inkomstbringande kapitalutgifter.I. Landstinget.

1. Komplettering av sessions- och kanslilokalernas inventarier 4.000:-
I kap. 4.000:-

II. Landskapsstyrelsen.

1. Komplettering av inventarierna i landskapsnämndens lokalteter 5.000:-
II kap. 5.000:-

III. Polisväsendet.

1. Polisernas telefoner (förslagsanslag) 1.500:-
III kap. 1.500:-

IV. Hälso- och sjukvården.

1. Komplettering av inventarier och instrument för sjukstugan i Kumlinge 5.000:-
2. Planering och plantering av sjukstuguområdet i Kumlinge 2.000:-
3. Utvidgande av personalbyggnaden vid Ålands allmänna sjukhus 125.000:-
IV kap. 132.000:-

V. Undervisningsväsendet.

1. Inventarier för navigationsskolan 62.000:-
2. Ångmaskin jämte panna till dess maskinlaboratorium 90.000:-
3. Inredning till Ålands museum 10.000:-
V kap. 162.000:-

VI. Näringarnas främjande.

1. Tröskhus och potatissorterare för försöksverksamheten vid Ålands lantmannaskola 44.000:-
VI kap. 44.000:-

VII. Kommunikationerna.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten 300.000:-

Kap.mom.

VII kap. 300.000:-

XI. Ht. 648.500:-

Tolfte huvudtiteln.Inkomstbringande kapitalutgifter.Näringarnas främjande.

I.

1. Utvidgning av plantskolan 5.000.
2. Lån för jordförbättringsarbeten (reservationsanslag) 50.000.
3. Tröskhus och traktorplog för Jomala gård 29.000.

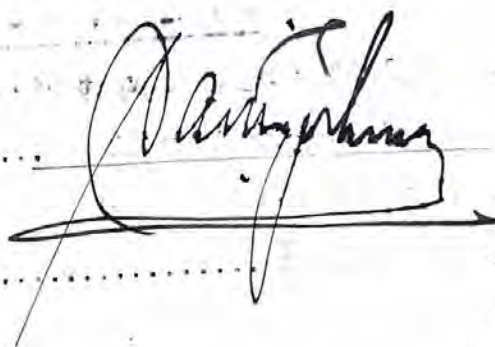
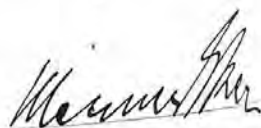
I kap. 84.000:-

XII Ht. 84.000:-

 Summa utgifter 12.802,25

Mariehamn den 11 november 1938.

På landskapsnämndens vägnar:

det gäller fiskets främjande, borde landskapet icke blott kunna, utan även böra gå i spetsen och en åtgärd i sådan riktning vore tillsättandet av en fiskerintendent. Anslaget, 36.000 mark, är detsamma som senaste år.

Anslaget till expensmedel måste höjas, emedan det de senaste åren varit knappt och för innevarande år är otillräckligt till hyra för landskapsnämndens och landstingets kanslilokaler, emedan hyran, utom värme och lyse, från och med den 1 januari 1939 stiger från c:a 40.000 mark till 66.000 mark per år och anslaget såvitt möjligt bör motsvara den faktiska utgiften. Av sistnämnda orsak har även förslagsanslaget under moment 8 höjts liksom övriga förslagsanslag, vilkas ändring icke närmare förklaras i denna motivering.

Tredje huvudtiteln.

Polisvården.

Polisinrättningen i Mariehamn.

Sedan landskapsnämnden kommit till den uppfattningen att polismanskapets i Mariehamn löner äro för låga i betraktande av att staden är en av de dyraste orterna i landet, inbegärde landskapsnämnden inrikesministeriets utlåtande i ärendet. I sitt avgivna utlåtande förklarar ministeriet att såväl "överkonstapels- som äldre och yngre konstapelslönerna därstädes borde höjas med en löneklass till respektive 22.500, 19.500 och 18.000 mark." I anslutning till detta uttalande föreslås avlöningsanslaget förhöjt så att en dylik löneförbättring kan verkställas.

Sedan landskapsnämnden beslutat att tvenne extra konstuplar
 lön av 1.400 mark per månad skola anställas från den 15 maj till
 15 september för att tjänstgöra under de ordinarie konstuplarnas
 polismästarens semester och därutöver 4 extra konstuplar med ovan-
 da lön under tiden 15 juni - 15 augusti, har anslaget till extra
 staplarnas avlöning höjts i överensstämmelse med detta beslut till
 ock anslaget till polisernas beväpning, utrustning och uniformer.
 Anslaget till ålders- och familjetillägg föreslås höjt med anledning
 av att familjetilläggen för inkommande år torde höjas med 50 %.
 Anslaget till landskapsnämndens disposition för polisinsättningar
 sat sig vara för knappt, har det höjts med 500 mark.

Fjärde huvudtiteln.

Hälsa- och sjukvården.

Läkare.

Kommunalfullmäktige i Kumlinge hava anhållit att landskapsnämnden
 måtte vidtaga sådana åtgärder att en distriktsdjurläkartjänst blev
 inrättad för de östäländska skärgårdskommunerna, men har landskaps-
 nämnden ej ansett sig kunna tillmötesgå denna anhållan. Däremot
 landskapsnämnden att ett kommunalt djurläkardistrikt, omfattande
 da kommuner, bör kunna påräkna årligt landskapsunderstöd, vilket
 seende till kommunernas ringa ekonomiska bärkraft torde kunna utgå
 avsevärt högre belopp än det, som ges åt fasta Ålands kommuner. Dä-
 lertid kan en sådan organisation säkerligen icke träda i funktion
 förrän långt in på det nya året och den anslagsförhöjning, 4.000 mark,

som landskapsnämnden här föreslår, torde därför vara fullt tillräcklig för 1939.

Anslaget under mom. 5 i detta kapitel kommer från och med inkommande år icke att användas till reseersättning åt läkaren utan till underhålls- och driftskostnader för förselbåten, som skall stå till läkarens förfogande för hans tjänsteresor.

Ålands allmänna sjukhus.

Vid Ålands allmänna sjukhus föreslås av överläkaren och tillstyrkes av medicinalstyrelsen inrättandet av en ny skötersketjänst.

Landskapsnämnden, som omfattat förslaget, har under moment 1 i detta kapitel infört nödigt anslag för ändamålet.

De senaste åren har det visat sig mycket svårt att för de beviljade anslagen erhålla nödig betjäning, varför anslaget även därtill föreslås höjt.

På sjukhusledningens förslag har anslaget till diverse utgifter höjts med 5.000 mark. Anslaget till röntgenrör har uteslutits.

Kumlinge sjukstuga.

Beträffande ekonomen-gårdskarlsens avlöning framhåller läkaren att hans arbetsbörda - han skall ju utom vad rubriken anger vara både eldare och maskinist - är så omfattande att hans lön nödvändigt borde höjas till 12.000 mark per år och har landskapsnämnden ansett läkarens uttalande riktigt och därför föreslagit en motsvarande höjning av det åsyftade anslaget. För att betjäningens avlöning här må kunna hållas i jämnhöjd med vad den är annorstädes, har även anslaget

därtill höjts.

Övrig hälso- och sjukvård.

Anslaget till landskapsnämndens disposition har höjts för att kostnaderna för ambulansflygningar måtte kunna påföras detta. Enligt en tillsvidare preliminär överenskommelse med Ålands Flyg A.B. betalar patienten 3 mark per transportkilometer, medan landskapet betalar åkostoden av samtliga kostnader för en ambulansflygning, vilka enligt bolagets räkningar stiga till 8 mark per flygkilometer.

Sedan landskapet avhänt sig sina andelar i Ålands sinnessjukhus, numera Grelsby sjukhus, har texten för moment 8 ändrats och anslaget till loppet höjts, dels därför att avgiften för patient per vård dygn för icke-medlem är 25 mark (för medlems kommun 15 mark), dels därför att friplatsernas antal vid statens sjukhus fördubblats, så att landskapet i förhållande till rikets borde få hålla 6 friplatser, för att vårdtungan måtte kunna lättas för kommuner, som äro i behov därav.

Föreningen Folkhälsan på Åland har anhållit om ökat understöd för den av föreningen upprätthållande dispensärbyrå. Då dess verksamhet är av utomordentlig betydelse för landskapets befolkning och då för dispensärdistrikt i riket utgives i det närmaste dubbelt så mycket som här (rikets totala utgifter för tuberkulosens bekämpande stiga till över 100 miljoner mark), har landskapsnämnden ansett sig kunna föreslå hela det begärda beloppet i understöd per år. Givetvis kommer landskapsnämnden att före det slutliga utgivandet av understödet föreskriva de villkor föreningen har att iakttaga för dess åtnjutande.

utom de direkta kostnaderna för en ambulansflygning har flygbolaget stora indirekta kostnader, som uppstå genom att det i varje nu skall vara berett att på kallelse bistå sjuka. En sådan är försäkringsavgiften, som stiger till över 3.000 mark per månad och till c:a 38.000 mark per år och som bolaget till största delen kunde undslippa om det hade planet i gång endast under sommarsäsongen och lade upp detsamma för den övriga tiden av året. Landskapsnämnden har ansett det vara självklart att landskapet borde åtaga sig en del av dessa kostnader i form av ett grundunderstöd.

Femte huvudtiteln.

Undervisningsväsendet.

Ålands lyceum.

Anslaget till diverse utgifter har höjts med 250 mark för att skolan måtte kunna delvis bekosta medellösa elevers deltagande i dess exkursioner.

Mariehamns högre navigationsskola.

Emedan elevtillströmningen nödvändiggör att maskintekniska avdelningen tager emot elever varje år, bör skolan nästa år utvidgas med en andra klass och därav följer att en andra lektor måste anställas för senare halvåret, och har nödigt anslag därtill upptagits i första momentet. Samtidigt har anslaget till timarvoden för denna avdelning höjts så mycket som betingas av den nya klassens tillkomst.

Såväl expensmedlen som anslaget till undervisningsmaterial för navigationsskoleavdelningen hava höjts på lärarkollegiets anhållan.

Anslaget till elevexkursioner för maskintekniska avdelningen har utslutits, emedan sådana anordnas endast för tredje klassen och sådana kommer till stånd först 1941.

För att skolan måtte kunna bestrida kostnaderna för städning och åtvaktmästaren, vars arbetsbörda i hög grad ökas sedan nybyggnaden tagits i bruk, har landskapsnämnden på föreståndarens framställning föreslagit anslaget till diverse utgifter utökat med 1.800 mark.

Ålands lantmannaskola.

På anhållan av skolans ledning har anslagen till värme och lys och expensmedel höjts liksom anslaget till undervisningsmaterial utökats med ett engångsanslag om 6.000 mark för anskaffning av en ljudbilsapparat. Moment 8 och 9 har landskapsnämnden ansett sig kunna sänka till här upptagna belopp.

Övriga läroinrättningar.

Ålands lantbruksskola har hittills åtnjutit ett 54.000 marks landskapsunderstöd ur anslaget för ambulerande lantbruksskolkurser samt dessutom Ålands Marthadistriktförbund ett 4.000 till 6.000 marks understöd för att med anlitan av skolans lärarinna i husdjurskötsel m.m. under den tid hon icke arbetar i skolan bedriva instruktion i mjölkhygien och husdjurskötsel. Sedan det emellertid visat sig omöjligt att med dessa anslag tillgodose lärarinnorna med skälig avlöning och då själva organisationen visat sig vara olämplig, har landskapsnämnden beslutat giva skolans direktion ett till 6.000 mark höjt anslag bl.a. med villkor att nyssnämnda lärarinna skall fortsätta

478

sin instruktionsverksamhet som förut men under skolans ledning. Enligt i riket gällande bestämmelser kan motsvarande understöd utgå med ända till 69.000 mark sammanlagt.

I framställningen med förslag om byggande av ny navigationsskola framkastades tanken att den gamla skulle tagas i anspråk för annan yrkesutbildning. Något detaljerat program har landskapsnämnden ej ännu ansett sig kunna göra upp, men utgår ifrån att den nya yrkesundervisningen borde ordnas med anstalten för yrkenas främjande i Helsingfors som förebild, och komme den sålunda att bestå av kortare eller längre kurser av olika slag anordnade efter varandra. Kursernas art och syfte skulle få bestämma deras omfattning. Undervisningen skulle meddelas av för varje kurs särskilt anställda lärare. Anstalten som sådan liksom dess kurser skulle på förordnande av landskapsnämnden ledas antingen av en särskild för ändamålet bildad organisation eller av en direktion, som lämpligen kunde utses av redan förefintliga yrkesorganisationer och landskapsnämnden. För att kunna vidtaga nödiga utredningar och förberedande åtgärder föreslår landskapsnämnden beviljande av härtill eventuellt behövlige medel under 6 momentet i detta kapitel, vilket därför höjts.

Fornvården.

Enligt den mellan riket och landskapet träffade överenskommelsen om fornvården är landskapet skyldigt att uppbevara i dess vård överlämnade fornfynd och kulturhistoriska föremål i härför lämplig brandsäker lokal. För att kunna erhålla en sådan har landskapsnämnden varit tvungen att

träffa hyresavtal om dylik lokal med ägaren till ett under uppförande
varande stenhus, varvid nödigt utrymme för föremålens uppställning,
att de kunna visas för allmänheten även reserverats. Den stegrade
ran och tillkommande omkostnader nödvändiggör att anslaget höjes till
30.500 mark. Nyordningen för även med sig att inredning för landskaps-
museet måste anskaffas. Denna har beräknats till 10.000 mark, vilket
belopp upptagits som engångsanslag under elfte huvudtiteln.

Allmän upplysningsverksamhet.

Anslaget till anordnande av kommunaldagar har uteslutits, emedan
landskapsnämnden uppfattat det som ett engångsanslag. Ett nytt engångs-
anslag har upptagits i dess ställe, avsett att utgivas som trycknings-
bidrag för en historik över landskapets folkskolväsende, avsedd att ut-
givas med anledning av 300 års minnet av Saltviks pedagogis inrättande

Sjätte huvudtiteln.

Näringarnas främjande.

Konsulentverksamheten.

För att jordbruksinstruktören måtte få komma i åtnjutande av samma
rättigheter och förmåner som övriga instruktörer, har anslag till grunn-
lön för honom här upptagits. Då hans arvode tidigare utgått ur ansla-
get till jordbrukets, boskaps- och hästskötselns främjande, hade detta
i motsvarande mån bort minskas. Emellertid har i rikets budget för
1939 upptagits förhöjda anslag till understöd åt hushållningssällska-
pen, bl.a. för anställande av byggnadsinstruktörer, och då landskapet är
i trängande behov av en dylik instruktör, åtminstone för de närmaste

480

åren, har det synts landskapsnämnden lämpligast att låta sistnämnda anslag stå oförminskat och föra den blivande instruktörens arvode på detta.

Skogsvården.

Anslaget till plantskolans underhåll har höjts med 3.000 mark eller med samma belopp som den beräknade inkomsten från densamma.

Jordbruket och dess binäringar.

Årsanslaget för försöksverksamheten har kunnat sänkas till 20.000 mark. Beträffande behövt engångsanslag hänvisas till kapitalutgifterna.

Enligt lagen om jaktkort skola inflytande avgifter användas till jaktvårdens främjande och då inkomsten beräknats till 3.000 mark, föreslås utgifterna beräknade till samma belopp, men för att möjliggöra användningen av eventuellt därutöver inflytande inkomst föreslås anslaget betecknat som förslagsanslag.

Fisket.

Ålands fiskarförening har gjort framställning om landskapsunderstöd för anordnande av fiskarbostäder på Stångskär i Delet och avsedda för vinterfiskare från Vårdö och Kumlinge. Landskapsnämnden, som anser ändamålet behjärtansvärt, vill dock icke inskränka initiativet till endast vinterbostäder utan anser att landskapet även, i den mån detta kan befinnas möjligt, bör främja tillkomsten av lämpliga enkla bostäder på de kobbar och skär, där höstfisket bedrives. I intetdera fallet kan det bli fråga om egentliga bostäder utan endast om tillräck-

ligt ombonade små stugor eller baracker för att giva nödigt skydd mot väder och vind och nattkyla. Vinterfiskarbostäderna böra dessutom på grund av fiskets art göras sådana att de relativt lätt kunna nedtegas och flyttas. För att i någon mån kunna främja fisket även på nämnts antytt sätt har anslaget under moment 1 höjts med 10.000 mark.

Sedan landskapsnämnden erfarit, att en fiskefyr vid Jurmo skulle vara till stort gagn för ortsbefolkningen icke blott under höstfiske säsongen utan även i övrigt, har nämnden ställt en för ändamålet anskaffad lantärna till bybornas förfogande, i och för utrönande av på vilken plats fyren lämpligen kunde placeras. Detta har skett i avsikt att sedermera begära anslag till en agafyr, liknande Vinkelskärs fyr, för uppsättning på denna plats. Kostnaden för en sådan har beräknats till 12.000 mark.

I detta kapitel har under ett nytt moment upptagits anslag till understöd åt Ålands konservlag för erläggande av sista raten av dess statslån. Frågan om ett dylikt understöd har tidigare diskuterats i landstinget, men ledde då icke till positivt resultat, uppenbarligen beroende på att lantbruksstyrelsens fiskeriavdelning vid telefonförfrågan meddelade finansutskottets ordförande att något motsvarande anslag icke fanns i riksbudgeten upptaget. Emellertid har av samma avdelning senare muntligt meddelats att betydande sådana understöd utgivits t.ex. till Petsamo fiskeriandelslag under olika år, sammanlagt 500.000 mark för betalande av ett 700.000 marks statslån, vilket sålunda utgör 5/7 delar av hela lånet, medan det för Ålands konservlags

vidkommande är fråga om endast 1/5 del av hela lånesumman. Genom utgivande av här föreslagna understöd skulle landskapet möjliggöra för konservylaget att fortsätta sin verksamhet som ett fiskarnas af-färsföretag byggt på andelsgrund.

Sjunde huvudtiteln.

Kommunikationerna.

Väghållningen.

Första momentet har höjts med de belopp, som beräknas åtgå till underhåll av de landsvägar, som landskapsnämnden dels redan beslutat att från 1 januari 1939 övertaga till landsvägar, dels planerar att från nämnda dag övertaga. Med förstnämnda avses den bygdeväg, som från den nybyggda landsvägen till Östanträsk genom Torp och Hellesby leder till allmänna landsvägen i Kattby. Härtill och för övertagande av en del av bygdevägarna i Föglö, Sottunga och Kökar har 75.000 mark beräknats vara av behovet. Landskapsnämnden ledes vid utökandet av landsvägsnätet i landskapet av strävan att i görligaste mån utjämna vägtungan. Genom övertagande av Kattby - Torp vägen har Hammarlands kommun ungefär jämställts med fasta Ålands övriga kommuner med avseende å landsvägslängden. I varje händelse äro de mest i ögonen fallande ojämnheter avhjälpta. I de södra och sydvästra skärgårdskommunerna, där relativt stora mängder bygdevägar anlagts under de senaste åren, men där inga landsvägar alls ännu finnas, har landskapsnämnden ansett rättvisa och billighet fordra att landskapet övertager en del vägar till landsväg även om omfattningen och be-

skaffenheten av den trafik de förmedla icke till alla delar skulle vara sådan som väglagen förutsätter för landsväg. Övertagandet kan dock icke ske i önskad utsträckning på en gång, emedan landskapsnämnden anser att nödig försiktighet bör iakttagas, och enär en del av de vägar, som främst böra komma ifråga, icke under året kunna bringas i nödigt skick. En skälig utjämning under övergångsåren kan dock ske genom en lämplig avvägning av understöden för underhållet av bygdevägar.

I enlighet med landstingets beslut försökte landskapsnämnden senaste vår få en vägingeniör anställd, men för det arvode, som ställdes till förfogande, kunde ingen lämplig sådan erhållas. Landskapsnämnden försökte även att under hand få sökande och frågan i sin helhet utredd och inbegärde i detta syfte utlåtande av distriktsingeniören i Viborgs distrikt Uno Eriksson, som är ålänning och således på grund av sin tjänsteställning och sin kännedom om landskapet ansågs vara lämplig sakkunnig. I sitt utlåtande framhåller han att landskapet visserligen kunde ha nytta av en vägingeniör, men att en sådan knappast i längden skulle kunna få full sysselsättning med de enkla vägbyggen, som här i regel komma ifråga. Landskapets väghållning borde med framgång kunna handhavas av en duktig vägmästare med ett par biträdande sådana och en vägkassör.

Sedan landskapsnämnden förlängt kontraktet med A.B. Vägförbättringar för tre år framåt, har landskapsnämnden ansett genomförandet av en dylik organisation överflödigt i detta nu, men en vägmästare har land-

434

skapet under alla förhållanden behov av för vägundersökningar och för kontrollen över vägarbeten av olika slag, icke minst sådana vid bygdevägarna. I likhet med vad fallet är i riket bör användningen av såväl byggnads- som underhållsunderstöden kontrolleras och vägstyrelser och vägbyggare givas nödiga anvisningar. En sådan instruktionsverksamhet är i synnerhet nu vid övergången från det gamla till det nya systemet av behovet och kan lämpligast utföras av en vägmästare. I avsikt att erhålla en erfaren och duktig sådan föreslås tjänsten åtgöljd av grundlön och denna relativt hög per år.

Åttonde huvudtiteln.

Social verksamhet.

Från och med detta år har landskapsnämnden med tillämpning av i riket gällande bestämmelser utgivit understöd åt blinda, för vilket ändamål anslag kommer att observeras i tilläggsbudgeten. Anslag för detta ändamål under inkommande år har upptagits under nytt moment i denna huvudtitel och föreslås betecknat som förslagsanslag.

Finlands sjöräddningssällskap, som numera utsträckt sin verksamhet till landskapet och under detta år här nedlagt c:a en miljon mark på denna, har anhållit om ett understöd från landskapet. Landskapsnämnden anser denna verksamhet vara värd allt det stöd landskapet kan ge och då ingen åländsk organisation tagit sig an denna, bör det även vara en självklar sak att den utomåländska, som gjort detta, får understöden. Utom här föreslaget understöd ur ordinarie medel kommer landskapsnämnden att i sitt förslag till budget för vederlagsmedlen

under 1939 föreslå upptagande av ett 50.000 marks anslag för samma ändamål.

Nionde huvudtiteln.

Anslag för av landskapet disponerad statsegendom.

Jordegendomarna.

Anslaget till avverknings- och transportkostnader har sänkts, emedan avverkningarna inkommande år komma att inskränkas. Utgifterna för driften av Jomala gård minskas i enlighet med föreståndarens budget. förslag till 70.000 mark.

Årsunderhåll av byggnader och tomter.

Anslaget under moment 1 har årligen tagits så strängt i anspråk för mindre reparations- och underhållsåtgärder att större sådana, t.ex. målning utvändigt av byggnaden, måst ställas på framtiden. Nu kan detta arbete icke utan olägenhet uppskjutas längre, ej heller ommurningen av bakugnen för kosthålllet och har anslaget med hänsyn till dessa omständigheter höjts med 10.000 mark. Anslaget för Ålands lyceum har höjts, emedan taken måste ommålas.

I avsikt att göra elevrummen ^{vid lantmannaskolan} varmare och ljusare och därigenom öka trevnaden för eleverna har skolans direktion inkommit med framställning om att dessa rum skulle ombyggas bl.a. sålunda att taklyktorna skulle avlägnas och tak och väggar omläggas så att rummen finge direkt ljus. I samband därmed skulle ytterväggarna göras så värmeisolerande som möjligt och uppvärmningen av rummen därigenom säkerställas. I samband med denna ombyggnad skulle yttertaket beläggas med tegel. Det föreslagna

436
anslaget, 52.000 mark, är utom för denna ombyggnad, avsett att förslå till en del mindre reparationsarbeten även å andra lärarbostaden.

F.d. telegrafbyggnaden på Prästö är i behov av rappning utvändigt för att förhindra en fortsatt och avlägsna spären av den förvittring av väggarna, som skedde under den tid byggnaderna stodo utan tillsyn. Kostnaderna för detta arbete och en del mindre reparationsarbeten ha beräknats till 10.000 mark.

Anslaget till brandstodspremier måste höjas för att den nu slutförda nybyggnaden för navigationsskolan måtte liksom landskapets övriga byggnader kunna hållas brandförsäkrad.

Tionde huvudtiteln.

Diverse anslag.

Anslaget till turismens främjande har landskapsnämnden ansett sig kunna höja med 10.000 mark med hänsikt till att åtgärder för detta ändamål äro av behovet inom landskapet likaväl som inom riket, där betydande statsanslag härför årligen utgives.

KAPITALUTGIFTER.

Elfte huvudtiteln.

Icke inkomstbringande kapitalutgifter.

Hälso- och sjukvården.

På läkarens anhållan har anslaget för komplettering av sjukstugans i Kumlinge inventarier och instrument bibehållits, likaså ett mindre anslag för fullföljande av planerings- och planteringsarbetena.

Under förutsättning att landskapsnämndens förslag om anställande av

en sköterska till vid Ålands allmänna sjukhus vinner landstingets gillande, måste utrymme för denna sköterska anskaffas. Då dessutom betjäningen behöver mera utrymme, kan tillräckligt sådant icke erhållas genom inredande av vindsrum, utan måste tillbyggnad ske. Denna kan lämpligast och billigast utföras så att personalbyggnaden förenas med huvudbyggnaden till en byggnad. Därigenom skulle tre nya rum erhållas. Kostnaden härför har beräknats till c:a 125.000 mark.

Undervisningsväsendet.

För den nya navigationsskolan, speciellt för dess maskintekniska avdelning, böra en del nya inventarier anskaffas. Nyssnämnda avdelning har t.ex. hittills fått nöja sig med mer eller mindre lämpliga lånade pulpeter. Då denna avdelning enligt planen för dess utvidgning i alla fall efter två år kommer att behöva tre fullt utrustade klasser och navigationsskolans pulpeter liksom en hel del av dess övriga inventarier erfordra förnyelse, har föreståndaren hos landskapsnämnden anhallit om ett 102.000 marks anslag för anskaffande av nödiga inventarier omedelbart. Efter konferens med föreståndarna för skolans båda avdelningar har landskapsnämnden emellertid ansett att ett 62.000 marks anslag för denna gång vore tillräckligt och att, sedan de nya lokaliteterna varit i bruk en tid, en ytterligare förnyelse och komplettering av inventarierna kan ske.

Sedan navigationsskolan nu fått utrymme för ett maskinlaboratorium måste detta smånigom försees med de för undervisningen å maskinteknisk avdelningen nödvändiga maskinerna. Den första maskin, som måste an-

skaffas, är en ångmaskin med tillhörande panna. Då begagnade maskiner mycket väl kan komma till användning, har landskapsnämnden underhandlat om inköp av en gammal bogserbåt, vars panna och maskin kunna användas för ändamålet. Båtens ägare betingar sig ett pris av 80.000 mark för båten. Uttagningen av maskinen och pannan liksom inmonteringen kommer emellertid även att stiga till relativt stora belopp, så att ett anslag om åtminstone 90.000 mark blir nödvändigt. Då skrovet och obehövlige inventarier realiserats, återfås dock någon del av utläggerna. Till jämförelse kan nämnas att en ny panna offererats till c:a 110.000 mark samt att maskinuppsättningen för rikets ^{industri-}skolor stigit till en halv miljon mark och mera.

Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten.

Med anledning av Landstingets uttalade önskemål, att landskapsnämnden måtte förelägga Landstinget till godkännande ett 3 års program för vägbyggena i landskapet, har landskapsnämnden gjort försök att åstadkomma ett sådant. Emellertid har det visat sig svårt för att icke säga omöjligt att uppgöra ett till tiden begränsat sådant som samtidigt skulle rymmas inom budgeten, tillåta en fördelaktig fördelning av arbetena på årstiderna och de olika delarna av landskapet m.m. Landskapsnämnden anser sig nämligen icke rättvisligen bära koncentrera vägarbeten till en enda socken ett helt år eller mera, ty enligt dess mening bör landskapet icke blott fördela förbättringarna åt olika håll med hänsyn till trafikanterna utan även med hänsyn till de samhällsmedlemmar, som ha nytta av dessa, huvudsakligen genom de ar-

betstillfällen som de kunna giva. Det kan således vara motiverat att fördela ett större arbete över en längre period än tre år och utföra en del per år med utnyttjande av de årstider, då arbetstillfällen bäst behövas och arbetena fördelaktigast kunna utföras. Utgående från dessa synpunkter vill landskapsnämnden här i stället för ett till tiden begränsat program angiva de större arbeten, som enligt dess mening borde ifrågakomma för utförande, i varje händelse påbörjande under de tre närmaste åren:

1) En väg från Häggbloms i Markusböle till Klockar-Kalles vid Finströms prästgård. Dess huvudsyfte är att från landsvägsnätet avlägsna dess värsta backe, Storbacken, som nu på sätt och vis delar Finström i två delar. Samtidigt skulle även flera mindre och större kurvor försvinna. Genom detta vägbygge, som bleve c:a 1,5 kilometer långt och beräknats att kosta c:a 170.000 mark, skulle landsvägslängden icke ökas och är det sålunda icke fråga om ny- utan ombyggnad av väg.

2) En väg från Haraldsby till vägen mellan Kulla och Hullby och omläggning av vägarna därifrån till vägskälet vid östra Saltviks andelshandel och till Berg. Genom detta vägbygge skulle icke blott den rad av svåra backar, som finnas mellan vägskälet i Haraldsby och Berg utan samtidigt även alla hinderliga kurvor på denna väg och vägen mellan Haraldsby och vägskälet vid östra Saltviks andelshandel försvinna. Avståndet mellan sistnämnda orter skulle förkortas med c:a 1,5 kilometer, medan avståndet mellan Berg och Haraldsby skulle i någon mån

493

3) En väg från Mariehamns stads norra gräns till vägen strax söder om Önningeby by. Genom dess byggande skulle avståndet från nämnda by och Lemlands och Lumparlands socknar till Mariehamn minskas med c:a 7,5 kilometer, medan den nya vägen bleve 4 kilometer. Kostnaderna för dess byggande kunna beräknas till c:a 400.000 mark. Landsvägsnätet komme givetvis att förlängas med den nya vägens längd. Av hänsyn till Jomala kommuns skolbygge i Kalmare borde definitivt beslut om vägbygget fattas, men slutförordet kan ske i den mån arbetstillfällen i dessa trakter bli av behovet.

4) En väg från Byvik på Degerölandet över Golland till Prästlandet i Föglö. Den blir c:a 3,3 kilometer lång och får till uppgift att förena västersocken med Degerö-landet och därigenom med Sonboda och östersocknen. En färjeförbindelse måste tillshvidare ingå i densamma. Kostnaden för en väg av på orten vanlig bygdevägstyp har, utom fär-

jan, beräknats till c:a 80.000 mark, färjförbindelsen kan uppskattas till c:a 30.000 mark. Landsvägsnätet ökas med vägens längd. Färjsträckan blir c:a 90 meter och kan framdeles överbyggas med bro.

5) En väg från Karlby till Österbygge, vars uppgift blir att förbinda de olika delarna av Kökar med varandra. Dess längd blir c:a 3 kilometer. Kostnaderna för en 4 meter bred väg av enkel bygdevägstyp har beräknats till c:a 100.000 mark och för en enkel bro över klintsström till c:a 15.000 mark samt kan för färjförbindelsen över Finnöström uppskattas till c:a 30.000 mark. Färjsträckan blir c:a 100 meter. Landsvägsnätet förlänges med vägens längd.

Då landskapsnämnden planerar fortsätta utförandet av små anläggningar och förbättringar som hittills, kunna givetvis endast ett par av här nämnda vägbyggnadsföretag slutföras inom den närmaste treårsperioden med nuvarande anslag.

Näringarnas främjande.

Det lantbruksförsöksutskott, som landskapsnämnden tillsatt för anordnande av försöksverksamheten vid Ålands lantmannaskola, har anmält om nödigt anslag till inrättandet av ett tröskhus för denna verksamhet, emedan erfarenheten redan första året visat, att skörden på de olika försöksrutorna icke kan ske i rätt och lämplig tid eller på ett sådant sätt som är nödigt för ändamålet inrett utrymme att finnas disponibelt. Detta tröskhus skulle dock med ekonomisk och

492

praktisk fördel kunna byggas i samband med Jomala gårds, om ett sådant samtidigt uppfördes för denna, varvid virket i gårdens gamla ria och halmlada skulle komma väl till pass för båda byggena. I tröskhuset skulle ett potatissförvaringsrum för försöksfältet även inrymmas. Föreståndaren för gården och skolan och försöksledaren hava tillsammans beräknat anslagsbehovet till 66.000 mark fördelat så att på försöksfältet skulle komma 43.000 mark och på gården 23.000 mark. I sistnämnda belopp ingår även kostnaden för en torkria.

Då försöksfältet tager gårdens dragare och arbetare ganska mycket i anspråk, har fråga väckts om anskaffande av en traktor till gården. Emellertid har denna fråga ställts på framtiden, sedan det visat sig möjligt att tillfälligtvis använda landskapets för stenkrossen avsedda traktor för vissa jordbruksarbeten, t.ex. plöjning och harvning, utförande. Emellertid måste en traktorplog beräknad till 6.000 mark anskaffas.

För försöksverksamheten erfordras dessutom en potatissorterare, beräknad att kosta 1.000 mark. Respektive anslag bli därigenom 29.000 mark och 44.000 mark.

Tolfte huvudtiteln.

Inkomstbringande kapitalutgifter.

Näringarnas främjande.

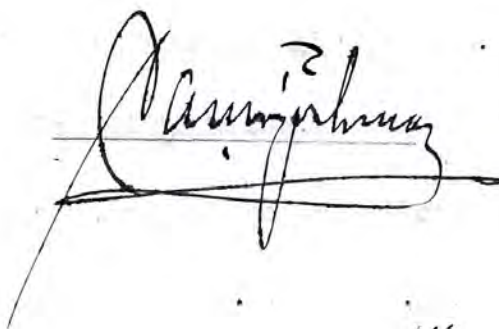
Emedan något större torrlägningsföretag icke är eller kan hinna bli så förberett att det kan utnyttja lån i större belopp under 1939, har anslaget till sådana sänkts till 50.000 mark.

I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsnämnden vörda
samt föreslå

att Landstinget måtte fastställa bilag-
da förslag till ordinarie inkomst- och ut-
giftsstat för landskapet under år 1939 och
bemyndiga landskapsnämnden att upptaga
för dess utjämnande erforderliga lån.

Mariehamn den 11 november 1938.

På landskapsnämndens vägnar:

A large, stylized handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Oskar Järnberg'. The signature is written over a horizontal line.A smaller handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Werner Mer'. It is also written over a horizontal line.